

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
dvorišče, I. nadstropje.

Recepti se ne vračajo.

Let izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri popoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI

DNEVNIK

Upravištvo:

Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za **avstro-ogerske** dežele:
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 6.50
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo**:
celoletno . . . K 28—
za **vse druge** dežele **i. Ameriko** K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas** (**inzerate**) se plačuje od čveterostopne petit vrste po 12 h, za večkratni natis primeren popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 22.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, dne 28. januarja 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

Ogerska volilna reforma.

Kakor smo že omenili, zasluži iz govora Khuen-Hedervarovega ob nastopu novega ministerstva v ogerskem parlamentu pozornost le odstayek o novi volilni pravici. Koalicija je padla zato, ker ni spolnila svoječasne obljabe glede razširjenja volilne pravice na Ogorskem. Od nove vlade se je tedaj pričakovalo, da napravi bodisi z državnim zborom, bodisi brez njega ali proti njemu v tem važnem vprašanju korak naprej. — Grof Khuen-Hedervary in oni, kateri so ga poslali kot krotitelja razburjenih madžarskih patrijotov v Justhovi in Kossuthovi frakciji neodvisne stranke, si predstavljajo ta „korak naprej“ tako-le: Vlada se ne strinja z nobeno doslej objavljeno osnovo volilne reforme na Ogorskem; izdelala bode novo, v kateri ne bode pluralna, temveč splošna volilna pravica. Vendar pa se mora reforma tako izvesti, da bodo ohranjene tisočletne madžarske državne tradicije. Proti komu je ta pasus naperjen, ni težko uganiti. Vlada izjavlja, da noče pluralitete; ne govori pa ničesar o tajnosti volitev. Sigurno moremo iz vladne izjave sklepati, da ne misli na enakopravno volilno pravico, kajti drugače bi ne mogla obljubljati, da ohrani madžarski značaj ogerske države. — Po mnenju grofa Khuena in — Dunaja se torej na Ogorskem enakopravnost državljanov ne sme skladati z enakopravnostjo narodov; s pomočjo zvite volilne geometrije se hoče zabraniti, da bi prišle tlačene in preganjane slovanske narodne manjšine do veljave. Khuen bode igral torej na Ogorskem drugega avstrijskega Schmerlinga in se bode v interesu madžarskih šovinistov potrudil, da splete iz volilne reforme za nemadžarske narodnosti na Ogorskem novi bič.

Komaj je ministerski predsednik izgovoril svoj programni govor v magnatski zbornici, že se je oglašil k besedi bivši ogerski ministerski predsednik grof Tisza. In z njim se je oglasila cela feudalna, madžarska Ogerska. Nazval je volilno reformo za Damoklejev meč, ogrožujoč državo, nazval jo je za tako zadevo, o kateri so rekli madžarski politiki že l. 1848 in 1867 s stališča ohranitve ogerske države: Nolli me tangere. Nazval jo je konečno samo za zadnje obupno sredstvo in geslo na široke mase, po katerem je segla

že „izdajalska“ vlada Fejervarova. Pripoznati pa je moral grof Tisza vendar, da je misei volilne reforme na Ogorskem že popularna in da se načelno bavijo z njo vsi resni politiki. Zato skuša ohraniti, kar se še ohraniti da. Čudo čudovato: Isti grof Tisza, ki je zastupil ogersko politično javnost z najpustejšo in najgršo korupcijo, je začel v svojem strahu in stremljenju za ohranitev madžarske oligarhije oznanjevati na Ogorskem politično nrvnost in je ob bučnem pritrdjevanju magnatov proglasil, da vseobčna volilna pravica povsod ruši in spodkopuje javno življenje. Grozil se je dinastiji, da bodo mase spravile v nevarnost tron in državo; odkritosrčneje bi govoril grof, ako bi rekel, madžarsko absolutno nadvlado na Ogorskem. Človeku se zdi, da ponavlja grof Tisza govore, katere so govorili pred leti razni rajni nemški politiki proti splošni in enaki volilni pravici v avstrijski poslanski in gosposki zbornici. Zastopniki vladajočega naroda so začutili, da se jim majejo tla pod nogami in v svojem strahu so pozabili na vsa politična načela ter se lovili za šibkimi rešilnimi vejicami.

Govor grofa Tisze smatrajo Madžari kot odločen odpor proti volilni reformi — pri nas na Avstrijskem, osobito mi Slovani, pa ga smatramo kot najboljši — zagovor potrebe po volilni reformi na Ogorskem. In ne le mi Slovani; vsi oni politični krogi v naši državni polovici, ki so siti večnega madžarskega izsesavanja, morajo v strahu grofa Tisze pred volilno reformo videti le pot, po kateri bi se dalo rešiti nadvlade madžarske fevdalne klike. In ravno zategadelj ni na Dunaju niti najmanjšega povoda za kakršnokoli popušcanje, ki bi se pozneje le bridko maščevalo. Ta zadeva spada pač med one maloštevilne skupne želje in zahteve vseh avstrijskih narodov — in baron Bienenrth bode resnico govoril, ako sporoči cesarju, da je glede nje vse avstrijsko prebivalstvo ene misli. Bilo bi nepolitično in nespametno, ako bi na Dunaju le količkaj uvaževali madžarsko-feudalne ugovore proti splošni, enaki in tajni volilni pravici.

Darujte za Nar. sklad!

bilo sreče in onega škodoželjnega smehu nisem poplačal nikoli.

Kmalu in prekmalu so mi minili božični prazniki. Vprašal sem se nazadnje, kaj sem pravzaprav opravil o božiču in nisem se mogel ničesar domisliti. Vem samo toliko, da sem bil po večerih malokdaj doma — saj mi ni bilo obstanka —. Večinoma sem zahajal v „Češko besedo“ v Johnovi restavraciji, hodil ob enajstih spat in sem spal redno do desetih popoldne in še delj. Ob novem letu so se vrnilo moji zapovedovalci in tovariši in bilo je konec zlate svobode.

Skoro vsako jutro smo telovadili na dvorišču med sedmo in osmo uro proste vaje s puško, malokdaj brez puške. Pri vajah nas je nadzoroval kadet, sprehajaje se okoli nas popolnoma zavrit v topel plašč. V hladnih jutrih so bile proste vaje s puško resnična muka. Recimo, da je bilo 4 do 8 stopinj mraza — često je bilo hladneje, veter pa je bril vsako jutro —, toda držite po tri četrt ure železo puškine cevi v roki, dvigajte in suvajte puško na vse strani, pretegujte pri tem svoje ude! Dasiravno smo si navlekli po dvoje in celo po troje rokavic, vendar se nam je zaohtilo v prstih skoro vsako jutro, da smo si morali namakati roke v mrzli vodi v kratkem odmoru pred

Politična kronika.

Štajerski deželni zbor.

32. seja dne 27. jan.

Predložen je deželni proračun za leto 1910., nadalje poročilo deželnega odbora o prošnji občine Sopote in Pleterje v kozjanskem okraju za pobiranje 165. ozir. 200% občinskih doklad. Predloženo je tudi poročilo o ureditvi plač deželnih logarjev in njihovih pomočnikov. Ustanovi se naj 9 logarskih mest in 1 mesto logarskega pomočnika.

Utemeljevanje predloga za ustanovitev spodnje realke v Trbovljah je odpadlo, ker je dr. Benkovič želel, da se predlog z dnevnega reda umakne. Predlog kler. posl. dr. Puchasa za ustanovitev 2. deželne šole za gluhoneme otroke se je odkazal skupnemu finančnemu in šolskemu odseku. Ta šola bi se naj ustanovila na Srednjem Štajerskem (bognedaj na Slovenskem Štajerskem!) za 60—80 otrok. Stroški bi se naj pokrili iz zneska 150 tisoč kron, katere je dovolil deželni zbor ob priliki cesarjevega jubileja za gluhoneme. Želja Slovencev, ki se je že pred dalje časom izrazila, naj bi tudi na Sp. Štajerskem dobili enak zavod, se je seveda mirno prezrla. Predlog posl. Pferschyja za zgradnjo železnice Gleisdorf-Ilz-Fürstenfeld se je odkazal železničnemu odseku. Ker posl. Einspinner ni bil navzoč, se je utemeljevanje njegovega predloga, naj bi cesar vrnil deželi oklep vojvode Karla II., odstavilo z dnevnega reda. Roškarjev predlog za spremembo lovskega zakona se je odkazal odseku za občinske zadeve. Občini Rihtarovci v zgornjeradgorskem okraju se je dovolilo pobirati do l. 1912. zvišane licence za godbe in podaljšanje policijske ure v znesku 2 K v prid občinskemu ubožnemu zakladu.

Deželna klet se za sedaj ne premesti v Gosposko ulico, v prostore, kjer je tvrška F. Haas in sinovi, ker manjka po naziranju vinarskega odseka deželi denarja, da bi te prostore primerno uredila. Deželni odbor bo zatorej to vprašanje še nadalje „študiral“; ravno tako se je odkazal dež. odbora v znani „študij“ tudi Verstovškov predlog za ustanovitev vzornega dež. vinograda v Št. Andražu nad Velenjem.

Načelnik finančnega odseka pl. Kellersperg je nato poročal o osebnih zadevah. In sicer bi se

LISTEK.

Vojaško leto Pavla Poljanca.

Po pripovedovanjih in pismih prostovoljca Pavla Poljanca priobčila Ljudmila Novakova.
(Dalje.)

Da se izognem gruči veselih dam in gospodov, stopim s hodnika, v tem pa mi prileti pest mnogobarvnih papirčkov v obraz in na ramo.

„Vraga!“ mi je zdrknulo iz ust. Dobro sem jo videl in si jo zapomnil, tisto temno blondinko, ki se je ozrla z glasnim smehom, da vidi, kako si brišem oči in trebm uho. Šla je s tovarišico in se smejala še vedno na glas, dasiravno je bila že 15 korakov daleč.

Tudi drugi ljudje so hodili po ulicah polni konfetijev, največ seveda mladine.

Isti večer sem zvedel, da pride naslednjega dne druga javna navada na vrsto, namreč polivanje z vodo. Krakovska mladina si nosi majhne brizgalnice na promenado in gorje znancem, če se ne znajo spretno umikati. Gorje tudi tebi, neznanca blondinka, če se srečava kje! Dobri dve uri sem nosil v plašču polno stekleničico vode z brizgalnico gor in dol po florijanski ulici, toda ni

osmo uro, predno nam je odleglo. A vendar bi bil naznanjal prijateljem in domačim v pismih menda vso zimo in do konca leta, da sem srečen in zadovoljen in da me veseli vojakovanje, če bi se mi ne bil zvalil slučajno težek kamen na pot.

Dolgo se nisem mogel odločiti, ali vam naj kdaj razodenem in popišem svojo takratno bedo Gospodična, danes se vam spovem. A ne smete se jokati, kakor se tudi jaz nisem.

Veste, gospodična, obsodili so me takrat, češ, da sem zločinec. Obsodili so me na deset dni samotnega zapora. Kaj ne, gotovo sem bil zločinec!

Bila je nedelja, 19. prosinca. Čital sem polagoma pesmi Marije Konopnicke in nič me ni vabilo na blatno ulico. Pozno popoldne pa zvem, da je pri Johnu zvečer krasen koncert, na katerega se je pripravljalo precej tovarišev.

„Poljanec, čuj, pojdiva še midva!“ me nagevori Feldmann.

„Pa pojdiva!“

Dopoldne si nisva dala potrditi dovoljenja, da smeva ostati preko devete ure zvečer v mestu, zato si napišem urno listko ter pohitiva k nadzorujočemu častniku Galewiczu 20. polka, ki nama podiše dovoljenje brez pomišljanja.

Pri Johnu nas sedi ob osmih pet tovarišev pri skupni mizi. Vsi imamo dovoljenje do ene po

Dopisi.

a Iz St. Lovrenca nad Mariborom.

Dne 23. prosinca so priredili tukajšnja društva skupno veselico, ki je prav dobro uspela. Na Slovenskem se je že ndomacila navada, da vsako veselico ocenjujemo in hvalimo po časopisih, tako, da so te ocene zgubile že vso vrednost. Uvažujoč to dejstvo, bi ne ocenjevali prireditve v St. Lovrencu, če bi nas k temu ne silili izvanredni nagibi. Prirediti veselico v popolnoma slovenskem kraju je lahko, a prirejanje veselice v narodno tako ogroženem kraju, kakor je St. Lovrenc, ni kaj prijetnega. Skrb za pridobitev sodelovalcev, ureditev priprav, odstranjevanje ovir, ki jih delajo nasprotniki in zlasti skrb, da bode prireditve primerno obiskana, to so oni momenti, ki drugod skoraj ne pridejo v poštev, a delajo v takšnih krajih, kakor je St. Lovrenc, prirediteljem velike skrbi. Tem večjo hvaležnost smo dolžni onim, ki premagajo vse te zapreke, ter nas privedejo do zaželenega cilja. Takšno hvaležnost smo dolžni vstrajno delavni gospodični Mini Pernatovi, ki je bila duša vsej prireditvi. Kako vstrajno, kake požrtvovalno je vodila vse priprave ter pevske in gledališke vaje. Ne moremo vam drugega storiti kot reči: Prisrčna hvala! Reči moramo: „Malo je veselice, pri katerih bi nastopili igralci in pevke tako sigurno kot v St. Lovrencu“. Pri prvi igri „Časica kave“ je žela zlasti krošnjarka (gospodična K. Brezočnikova) vsestransko priznanje. A tudi vse druge so igrale tako, da smo bili veselo presenečeni. Pri igri: „Hvala Bogu, miza je pogrnjena!“ smo občudovali zlasti Olgó, (gospodična Mirka Großlingerjeva), ki si ni samo s tem, da je izvrstno rešila svojo ulogo, ampak tudi s tem, da je v tako slabem potu hodila tako daleč k vajam, zaslužila naše najprisrčnejše zahvale. — G. Pečovnik je govoril lepo o delovanju za narod! A izostalo bi pri njegovem govoru lahko nekaj besed, ki so neprijetno zadele prisotne. V trenutku, ko je vse vneto za skupno narodno delovanje, morajo zginiti vsi drugi interesi. Ne vemo sicer, odkod je prišla ta inicijativa! — Kaj lepo sta se obnesli deklamaciji gg. Micike Fornecijeve in Trezike Pavličeve. Zaslug za tako lepo uspelo veselico so si zlasti pridobile gospodične: Nežika Fišingerjeva, Marica Hrastnikova, Milica in Tinka Lamprechtova, Lenka Pavličeva, Slavka in Rozika Pernatova, Katica in Lizika Pušenjakova, Tončka Zemanova in Julčika Šlausova, ter gospoda Drago Brezočnik in Karle Pisnik. Največ pa so pripomogli k uspehu vrli St. Lovrencani in Pušavčani, ki so v tako mnogobrojnem številu posetili veselico ter darovali toliko lepih dobrot. Dohodkov veselice je bilo 370 K, stroškov 110 K, tako da ostane prebitka 260 K, od katerega dobi družba sv. Cirila in Metoda polovico, polovico pa takajšnje bralno društvo. Na ta uspeh smo lahko ponosni!

Opazovalec.

Društvene vesti.

a Bralno društvo na Bregu priredi v nedeljo, dne 30. jan. 1910 popoldne po večernicah ob pol 4. uri v društvenih prostorih g. Radeja na Bregu predavanje v zvezi s kazanjem živih slik s ski-optikonom. Predaval bo g. nadučitelj Ludovik Černež iz Griž in kazal žive slike iz Kaire, Egipta, Turškega, Carigrada, Italije itd. Vstop vsakemu dovoljen in popolnoma prost. Pred predavanjem se vrši občni zbor z naslednjim sporedom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo funkcionarjev. 3. Volitev odbora. 4. Nasveti. Z ozirom na zelo zanimivo predavanje pričakujemo mnogo udeležbe.

a V Gornjemgradu se je to zimo priredilo že več zabavnih večerov. Tudi prihodnjo soboto t. j. 29. t. m. je čitalniški zabavni večer. Igrala se bo gledališka predstava „Prvi april“, ki je v

naj deželno tajništvo tako uredilo, da bi se imenoval 1 deželni predsedstveni ravnatelj v 5. plač. razredu, 1 višji dež. svetnik v 6., 3 dež. svetniki v 7., 4 dež. tajniki v 8. in 3 deželni komisariji v 9. plač. razredu. Uredile bi se naj tudi razmere v deželnem stavbinskem uradu. Stanje definitivnih konceptnih uradnikov v dež. stavb. uradu bi naj bilo po predlogu finančn. odseka tako le urejeno: 1 stavb. ravnatelj v 6. plač. razr., 2 višja stavb. svetnika v 6. plač. razr., 3 svetniki v 7., 7 višjih inženirjev v 8., 8 inženirjev I. razr. v 9. in 7 inženirjev II. razr. v 10. plač. razredu. Konceptni uradniki, ki so bili doslej nastavljeni kot pomožni tehniki, dobe nastov „provizorični inženir“. Enako so se uredile razmere tudi pri vseh drugih dež. uradih. Posl. Korošec se je pritoževal, da finančni odsek včeraj ni bil sklepčen, ker Nemci niso prišli k seji, pozneje pa se je jezil, ker so nekateri Nemci zagovarjali spreminjevalne predloge. Ali ima toliko interesa na tem, kako večina prav mehko postilja nemškemu, nam nasprotnemu uradništvu? Vočigled žalostnim in za nas Slovence sramotnim narodnostnim razmeram pri dež. uradih ni imel ničesar opomniti...

Pri današnji seji dež. zbora se bode pral deželni odbor v zadevi velikanskih prekoračenj proračunov pri novi deželni bolnišnici v Štiftingthalu.

a Preosnova ministerstva. Koresp. „Centrum“ poroča: Rok za pogajanja glede delovnega programa v državnem zboru in s tem zvezane rekonstrukcije ministerstva še ni določen. Konference se utegnejo pričeti pred drugim tednom v februarju. Neoficijelna posvetovanja ministrsk. predsednika z vodilnimi politiki v poslanski in gosposki zbornici se še vrše vsaki dan in se bodo nadaljevala prihodnji teden. Ker ostane Bienenrth tudi vbodoče ministrski predsednik, ni glasom sklepa Slovanske jednote, da se pogaja samo z bodočim ministrskim predsednikom, nobene ovire več za direktna pogajanja. Poslanec Pražak je že stopil z Bienenrthom v dotiko glede sodniških imenovanj na Češkem, da bi se zopet ne izvršile na škodo Čehom. Kakor se zatrjuje, izjavljajo Slovani, da bodo samo v takem slučaju sodelovali pri parlamentarnih akcijah, ako izstopijo iz ministerstva dr. Hochenburger, dr. Schreiner in Wrba, ki so v prvi vrsti nositelji germanizujučega sistema. — V nemškonacionalnih krogih vlada veliko vznemirjenje. Imenujejo se različni krščanskosoc. kandidati za železniški portelji; nemški klerikalci zatrjujejo, da o njih nič ne vedo.

a Izjava Hrvatov v ogrskem državnem zboru. Imenom srbohrv. koalicije je prečital včeraj dr. A. Bauer v ogrskem državnem zboru sledečo izjavo: Z ozirom na spor, ki je nastal med kraljestvom Ogrskim in Hrvaškim glede službene pragmatike na železnicah, izjavljamo, da ostanemo na svojem stališču. Naše razmerje do nove vlade je odvisno od tega, ali vlada hoče na Hrvaškem obnoviti ustavne razmere ali ne. Zategadelj smatramo predlog za nezaupico vladi kot prezgodnji in se bomo glasovanja vzdržali. — Nadaljuje se še vedno debata o kraljevem reskriptu. Posl. Nagy

(Justhova stranka) je imenoval nove ministre cesarjeve hlapce; on da mora prositi poštene hlapce za odpuščenje, da je rabil ta izraz za ministre. Vsled tega mu je predsednik odtegnil besedo. — Radikalni Srbi so že izjavili, da glasujejo z justhovci.

Drobne politične novice.

Iz državnega zbora. V včerajšnji seji draginjsk. odseka se je govorilo, da bo drž. zbor sklican 22. febr. — V zbornici se izvršujejo sedaj različna popravila. Število ministrsk. sedežev se je zvišalo od 13 na 17; obenem so se napravili tudi sedeži za 7 podpredsednikov.

Volitve na Angleškem. Do 3. ure pop. je bilo izvoljenih 258 unijonistov, 249 liberalcev, 40 socijalistov in 74 Ircev. Liberalci so si te dni zelo odpomogli.

Zahteve moravskih učiteljev. Osrednje društvo čeških učiteljev na Moravskem je imelo včeraj v Brnu velikanski shod, na katerem je zahtevalo zjednačenje učiteljev z drž. uradniki zadnjih 4 plač. razredov in uvedbo 35 letne službe.

Zvišanje dež. doklade na pivo od 2 na 4 K je sklenil tudi tirolski deželni zbor. To je že tretji sklep dež. zborov za povišanje dež. doklade na pivo.

Dnevna kronika.

a Pogajanje hrvatskih delegatov v Pešti. Poročali smo že parkrat, da se hrvatski delegatje v Pešti pogajajo s člani bivše narodne stranke dr. Tomašićem, Chavrakom, in Šumanovićem zaradi sestave nove vlade na Hrvaškem. Kakor včerajšnji zagrebški listi poročajo, so dogovori v toliko uspeli, da se je predložil Khuenu načrt, na kojega podlagi bi bivši člani narodne stranke z dr. Tomašićem kot banom prevzeli vladu na Hrvaškem. Supilo se v svojem „Riečkem Novem Listu“ taki rešitvi odločno protivi, češ da že imena članov bodoče hrvatske vlade, ki so bili svoj čas največji stebri Khuenovega banovanja, pomenijo za Hrvatsko morda hujši udarec nego je Rauchova vlada. — Član koalicije, bivši oddelni predstojnik dr. Vlad. Nikolić je z ozirom na podtikanje, da je cilj pogajanj hrv. srb. koalicije ta, da pride na vladu, izjavil sledeče: Koalicija niti ne želi, niti ne more prevzeti vlade, dokler se ne poravnja spor med Ogrsko in Hrvatsko, ki je nastal zaradi pragmatike. Koalicija zahteva povrnitev ustave, omogočenje saborskega delovanja, oživotvorenje ustavnih reform, v prvi vrsti volilne reforme.

a Ivan Meštrović, slavni hrvatski slikar, je priredil umetniško razstavo na Dunaju in dosegel velikanski uspeh. Največje svetovno časopisje pri naša iz peres prvih umetniških kritikov obširne članke, ki slikajo Meštrovića kot velik pojav na umetniškem nebu. V kratkem priredi razstavo v Zagrebu.

a Mandat češkega agrarca Bergmanna. Za dne 3. marca t. l. se vršečo dopolnilno volitev na mesto odstopivšega poslanca Bergmanna, je postavila češka agrarna stranka kandidatom Fr. Mašato, kočarja in sodarja po poklicu.

a Umrl je v Vel. Kosicah češki agrarni dež. posl. Vaclav Struna, star 55 let.

a Masarykova šestdesetletnica. Slavni češki učenjak in politik dr. Masaryk slavi marca svojo šestdesetletnico. Ob tej priliki izide posebna spomenica. V nji bodo tudi prispevki jugoslovanskih politikov in znanstvenikov.

polnoči. Tovarišem je bil podpisal listke naš kadet Ropp, kajti boleha vi stotnik Madziara ni prihajal po nedeljah v vojašnico, nadporočnika pa to nedeljo slučajno tudi ni bilo k raportu. Kadet Ropp je prišel tudi na koncert in je sedel na galeriji v družbi častnikov in njihovih dam ter se nam večkrat smehljal dol v dvorano. Okoli desete ure sva se mu javila s Feldmannom, da imava od nadporočnika Galewicza potrjeno dovoljenje in kadet nato: „Je že dobro“.

Koncert se je vlekel strašno dolgo, kakor sploh podobne prireditve na Poljskem, ker pozno začenjajo in ljubijo dolge odmore. O polnoči je igrala še godba in nam se seveda še ni hotelo domu...

„Veste kaj, kadet je tukaj, poskusimo!“

Tovariš Fox izgine na galerijo in se vrne kmalu z veselim obrazom:

„Fantje, do treh!“

V roki je držal svoj listek. Zakaj bi ne izrabili prilike tudi mi?

Vsi obenem si nismo upali. Najprej je bežal na galerijo Šwigost, za njim pa sem imel iti jaz. Šwigost se je vrnil takoj, kajti kadet ga je bil

od daleč in mu namignil, da je že dobro, vedel, česa si želimo. Večkrat se je že

bilo pripetilo, da smo si smeli z njegovim dovoljenjem podaljšati rok. Šwigost nam je priskrbel črnilo in po vrsti smo si črtali enojke ter pisali trojke.

Nihče izmed nas ni slutil, da bi se morali kdaj zaradi tega zagovarjati. In res je imela stvar hude posledice, ne sicer za ostale tovariše, pač pa za Feldmanna in zame, ki nisima imela dovoljenja s kadetovim podpisom, ampak s podpisom nadporočnika Galewicza od tujega polka.

Vrnili smo se ob dveh.

Zaran ob pol osmih vstopi v našo sobo ordonanca:

„Prostovoljca Poljanec in Feldmann takoj v stražnico h gospodu nadporočniku!“

Toplo nama je postalo, zlasti Feldmannu, ki je bil znan strahopetec. Za nekaj minut stojiva že pred nadporočnikom.

„Enoletnika, do katere ure sem vama dal včeraj dovoljenje?“ je vprašal mene ostro naju motreč.

„Do ene, gospod nadporočnik.“

„A kaj pomeni to?“ je vprašal še bolj osorno in nama pomolil listek s prečrtano enojko.

„Gospod kadet Ropp nama je podaljšal.“

„A! Tako? Gospod kadet Ropp vama je po-

daljšal?“

„Da, gospod nadporočnik. Pri Johnu smo sedeli in tam...“

„Molčite! Kaj je meni do tega, kje ste sedeli. Abtretien!“

„Poljanec, kaj praviš? Kaj bo zdaj?“ Feldmannu se je tresel glas, ko sva stopala po stopnicah iz stražnice.

„H kadetu morava, da mu naznaniava.“

Kadet je ležal še v postelji in ni mu bilo po volji, ko sva stopila s Feldmannom v sobico.

Razložila sva mu, kaj se pripravljala. Ko sva ga opozorila, da sva imela s Feldmannom potrdilo s Galewiczevim podpisom, je skočil iz postelje:

„Prokleta! To bo lepa stvar!“

Kadet se je odpravil sam k nadporočniku. Kaj sta imela, tega seveda nismo mogli zvedeti, dejstvo pa je, da je javil nadporočnik najin slučaj poveljstvu našega polka ter naju obdolžil, da sva prenarodila samovoljno dovoljenje ter si ga podaljšala za dve uri. S Feldmannom sva se javila k raportu, stotnik in nadporočnik Saxe pa sta že vedela, kaj se je bilo zgodilo, in poznalo se jima je, da zadeva nikakor ni tako malenkostna, za kakoršno sva jo smatrala še vedno midva s Feldmannom.

Dalje prihajajo.

letošnjem mohorskem koledarju. Vsakdo dobro došel, četudi se posebna vabila ne bodo razpošiljala.

a Požarna bramba v Gornjemgradu ima svoj letošnji plesni venček na Svečnico, dne 2. svečana t. l. v gostilni gospe Marije Mikuševe. Svira polnoštevilna društvena godba. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Vstopnina 40 vinarjev za osebo.

a Ptujsko učiteljsko društvo ne more zborovati v četrtek, dne 3. februarja t. l. ker je okrajni šolski svet ptujski zavrnil prošnjo, da bi imeli ta dan ponka pouka prosto isti učitelji in učiteljice, ki se udeležijo zborovanja. Dan prihodnjega zborovanja se naznani pravočasno po časopisih. Odbor.

Štajerske novice.

Seja glavnega odbora Narodne stranke

se vrši v nedeljo, 30. januarja ob 2. uri pop. v prostorih Zveze narodnih društev (Rotovška ulica, št. 12, 1. nadstropje). Dnevni red: O položaju. To naznanilo velja kot vabilo.

v Preosnova ministerstva. Graška „Tagespost“ poroča, da Bienerth sedaj ne misli na obsežnejšo preosnovo ministerstva, temveč samo spopolniti mesti obeh odstopivših čeških ministrov in tako doseči status quo kakor je bil pred izstopom dr. Brafa in dr. Žačka. Glede jugosl. ministra, pa poroča list: „Težave glede jugoslov. ministra so tako velike, da se jih bode skušalo odstraniti samo pod posebnimi okolščinami. Planinski Nemci se odločno protivijo jugosl. ministru; pa tudi Jugoslovani sami si glede tega vprašanja niso edini. Liberalni Slovinci so se celo odkrito izrekli proti jugoslovanskemu ministru, ker bi bil ta po njihovem mnenju samo orodje Šustersičeve — tako dolgo, dokler ne smatra on, da je došel za njega ugoden čas (da bi bil sam imenovan za ministra)“. Napram temu izjavljamo, da se slovenski naprednjaki po našem vedenju nikoli niso izrekli načelno proti jugosl. ministru; pač pa so vedno zastopali stališče, da Jugoslovani morajo dobiti zastopstvo v svetu krone. Izrekli so se pa zato, da mora biti jugoslovanski minister takozvani minister rojak in oseba, do katere bodo lahko imeli vsi Jugoslovani, najsi že pripadajo katerikoli domači politični stranki, popolno zaupanje in zavest, da zastopa nepristransko interese naroda in vseh njegovih stanov. — V tej zadevi poroča „N. Fr. Presse“, da vlada ne misli ustanoviti portfelja za posebnega jugoslov. ministrarojaka temveč dati Jugoslovanom ministerstvo za javna dela. Kot kandidat za ta portfelj velja bivši kranjski deželni glavar Oto pl. Detela, propadli klerikalni deželnozborni kandidat v mestni skupini Radovljica-Kamnik.

a Žalski misljon pred sodiščem. Nedavno smo poročali, da se je pred Božičem neki misijonar v Žalcu spozabil tako daleč, da je med spovedjo pobožal neko gospodično z roko po licu in ji rekel: „Ti lepa Micika.“ To se je govorilo splošno po Žalcu in okolici in to je povedal žalski občinski tajnik g. Albin Mikuš tudi javno v Hausenbichlerjevi gostilni. G. Miha Jošt, veleposesnik v Gotovljah, ki kaj tako nečuvnega ni mogel verjeti, je takrat v gostilni izjavil, da to ni mogoče in je tekom prepira, ki je vsled tega nastal, rekel g. Mikušu, da on v tem laže. Gosp. Albin Mikuš je vsled tega tožil g. Jošta radi žaljenja časti. Včeraj se je vršila pred okrajnim sodiščem v Celju javna razprava. Pri tej je gospodična Marica Pikel iz Žalca kot priča pod prisego potrdila, da je res nekega dne pred Božičem ob 7. uri zvečer, ko je bila ona pri spovedi, misijonar njo sredi spovedi vprašal, kako ji je ime in jo nato skozi lino pobožal s prstom po licu ter ji rekel „Ti si lepa, Micika.“ **Sodnik je na to pri razpravi javnost izključil iz ozira na javno npravnost in torej o nadaljnjem teku razprave ne smemo poročati.**

Toliko povemo, da je g. Jošt, ki se je v svoji poštenosti postavil za misijonarja, sklenil z gosp. Mikušem poravnavo, v kateri izjavlja, da obžaluje predbacivanje laži ker se je prepričal, da je g. Mikuš govoril resnico. Sodnik je zabranil, da

bi se v izjavi, ki je zabeležena v sodnih spisih, izrecno zreklo, da se je g. Jošt prepričal, da je govoril g. Mikuš resnico, ko je trdil, da je misijonar pobožal dotično gospodično in je rekel „ti si lepa Micika“ in je zahteval da se naj zapiše samo, da se je g. Jošt prepričal, da je govoril g. Mikuš resnico. G. Mikuš, ki ni bil po odvetniku zastopan, se je slednjič tej zahtevi uklonil, ker s tem na stvari sami ni ničesar spremenjenega. Čudimo se pa preveliki vnemi, s katero je sodnik dr. Stepischnegg ščitil dotičnega misijonarja. Ko bi se šlo za kakega slovenskega kmeta, bi se Stepischnegg stilizaciji izjave gotovo ne bil upiral. Radovedni smo, kaj ukrene državno pravdnštvo zoper misijonarja.

v Zborovanje slovenskih uradnikov Južne železnice, ki bi se imelo vršiti 30. tm. na Zidanem mostu, se mora radi nastalih zaprek preložiti na poznejši čas. Kedaj se bode vršilo, bomo pravočasno poročali.

v Ornlj in sol. Predzadnji „Štajerc“ ima med drugim tudi notico, da se je sol vsled zvišanja tovarnega tarifa na J. ž. podražila. Ne pove pa, da se je to zgodilo na korist župana Orniga. Znano je, da župan Ornig zalaga celi ptujski okraj s soljo na debelo. On proda na teden 3—4 vagone soli, znal si je pa pri tem sedaj izbornu za svoj žep pripomoči. Od vagona soli iz Aussee se ima približno 63 kron več tovarnine plačati, g. Ornig je pa samo za 160 do 170 kron pri vagonu na debelo zvišal ceno. S tem mu ostane na leto okrog 20.000 K večji dobiček kot prej. Kaj rečeš, „Štajerc“, k temu?

V nedeljo, 30. prosinca zvečer priredi Celjsko pevsko društvo gledališko predstavo: Revizor, spisal Nikolaj Vasiljevič Gogolj. — Vstopnice ima v predprodaji Zvezna trgovina v Celju.

u „Revizor“ v nedeljo na celjskem odru. Z ozirom na govorico, da v nedeljo predstave ne bo, izjavljamo, da je to pomota in da se predstava vrši na vsak način. Po predstavi je prosta zabava in ples. Igra se uprizori samo enkrat, kdor jo hoče videti, mora torej v nedeljo priti. Igralci nastopijo v ruskih kostumih iz prve polovice 19. stoletja.

v Sovražni bratje med seboj. Včeraj je obravnaval okrajni sodnik dr. Stepischnegg v Celju o tožbi urednika „Untersteirische Volkszeitung“ Watzlaweka zoper urednika „Deutsche Wacht“ dr. Ballogha zaradi razžaljenja časti. Ballogh je bil tožen, ker je v gostilni Matija Speglja v Celju na dan sv. Štefana žalil navzočega Watzlaweka, s tem da je zahteval caherlin in lizol, da se človeka, ki okužuje spodnještajerski zrak, izžene iz gostilne. Dejal je, da ima Watzlawek tršo kožo nego krokodil. Tudi je grozil dr. Ballogh Watzlaweka s pasjim bičem. Watzlaweka je zastopal dr. Kukovec, dr. Ballogha dr. Zangger. Priče so žalitve potrdile in sodnik je obsodil dr. Ballogha, ki je že 5 krat kaznovan, na 30 K globe, ali tri dni zavora.

v Še sovražni bratje med seboj. Včeraj je tožil trgovski zastopnik Karol Scheligo v Celju poslovođa tvrdke Makesch-Mossman Schmida in soprogo zaradi razžaljenja časti in tudi zaradi telesne poškodbe. Schmid je bil obsjen na 20 K globe ali 24 ur zavora.

v Pravda župnika Franca Šegula zoper nadučitelja Martina Brišnika. To pravdo zaradi razžaljenja časti, ki si jo je župnik čisto po nepotrebnem privoščil, je župnik včeraj v Celju v drugi in zadnji instanci — izgubil.

v Mesto okrožnega zdravnika v lepem trgu na Sp. Štajerskem bode kmalu izpraznjeno. Resni reflektanti se naj obrnejo za pojasnila na gosp. dr. Janka Serneca, zdravnika v Celju.

v Blagajna celjske protestantske občine je v popolnem redu, kakor naznanja „vahtarica“ med — inserati. Zakaj pa ne med noticami, ljubi evangelijski bratje v Celju? Saj ste vendar imeli tako lepo priliko naznaniti urbi et orbi, da so vas hudobni in zlobni Slovinci zopet enkrat obrekovali! Inserat je že prav čeden — samo nekaj pogrešamo v njem: namreč skromno obvestilo, ali je bila blagajna zmiraj v popolnem redu ali še le sedaj? To bi bila le mala, nebitvena izpopolnitev, katere bi se pa ravno mi in pa celjski protestanti najbolj razveselili.

o Predrznost nemškega trgovskega gremija v Celju, ki je smatral za svojo nalogo, ustanoviti nepotrebno lastno bolniško blagajno,

rodi čudne sadove. — Dne 26. t. m. je razposlal gremij vsem celjskim trgovcem — seveda tudi slovenskim, katerim ne priznava pravice zastopstva v bodoči bolniški blagajni — ukaz, da imajo do 29. januarja vse svoje uradnike in nastavljenice, od prokurista pa do zadnjega hlapca, prijaviti k tej novi boln. blagajni, katere se, kakor stoji v okrožnici, konstituirajo 1. februarja t. l. Ko je nek slovenski trgovec zahteval na to pravila nove boln. blagajne, se mu je odgovorilo, da jih še ni na razpolago. Tu se kaže nemška nadutost in neumnost v vsej nagoti. Nemški nacionalci hočejo prisiliti slovenske trgovce, kateri imajo svoje nastavljenice večinoma zavarovane pri uglednih, kulantnih zavodih, da naj jih tam odjavijo in prijavijo k celjski nemškonacionalni nepotrebnosti blagajni, še preden so jo otvorili. Da naj se slovenski trgovci protivijo tej nakani, zadostuje že dejstvo, da je nemški gremij poveril vodstvo nove boln. blagajne razvpitemu Oechsnu, katerega se mnogi bolniki, ki so udje okrajne bolniške blagajne v Celju, ki jo tudi on vodi, izogibljujejo. Pozivljamo slovenske trgovce, da naj se ne ndajo terorizmu nemškega gremija kar brez-pogojno. Dokler se jim ne dostavijo pravila bodoče gremijalne bolniške blagajne, sploh ne morejo in ne smejo ničesar ukreniti, ker bi sicer postopali proti določbam bolniškega zakona, ki predpisuje, da delojemalci ne smejo biti niti en sam dan nezavarovani. Dobro bi bilo, da bi vsi slovenski trgovci složno postopali, da odbijejo to nakano gremija, ki bi bila v škodo šefom in nastavljencom.

o „Revizor“. To svetovno delo Nikolaja Vasiljeviča Gogolja vprizori v nedeljo „Celjsko pevsko društvo“. „Revizor“ ni morda kaka brez-pomembna vesela igra ali predpustna burka. Vkljub veseli vsebini ima resno ozadje; njegova snov je vzeta iz tačasnih malomestnih in uradniških razmer. Pisatelj je napisal na čelo igri kot geslo: „Ne očitaj zrcalu, če kaže izpačen obraz“. Vsebinska Revizorja je kratko naslednja. V provinci-jalnem mestu na Ruskem stoji na čelu uprave glavar, ki skrbi le zase, izsesava trgovce in meščane in se za upravo ne briga; drugi uradniki niso boljši; sodnik misli le na lov, oskrbnik bolnice zapravlja javni denar, ne da bi skrbel za red v svojih zavodih; poštar odpira pisma in jih čita za kratek čas. Podkupljivi so vsi in živijo brezskrbno v zavesti, da je bog visoko in čar daleč. V to lepo življenje trešči kakor strela novica, da pride od vlade poslan revizor s tajnimi naročili, in sicer incognito. Uradništvo, svesto si svojih grehov, trepetu strahu. — V tem času se nastani v mestu ubegli uradnik Ivap Aleksandrovič Hlestakov. Ker mu je zmanjkalo denarja, se ne gane iz gostilne ter živi na up, dokler kaj dobi. Nazadnje mu gostilničar ustavi kredit. Hlestakov vidita graščaka Bobčinski in Dobčinski ter v svoji klenetavosti razširita vest, da je to revizor. Vsi uradniki z glavarjem na čelu se trudijo, da bi se mu prikupili, prepeljejo ga slovesno iz gostilniške sobe v glavarjevo stanovanje in ga skušajo podkupiti. Hlestakov s početka ne ve, kaj vse to pomeni, kmalu pa se vživi v položaj in obere uradnike, ki mu ponujajo na posodo denarja, kolikor ga hoče, za več tisoč. Naposled se zaroči z glavarjevo hčerko in se na najlepši trojki odpelje. — V tem pa je poštar odprl in prebral pismo, v katerem opisuje Hlestakov svojemu prijatelju Trapičkinu, kaj je doživel in osmeši ljudi, ki ga imajo za imenitno osebo. Ko so vsi še od vsebine tega pisma osupnjeni in poparjeni, prinese uradni sluga vest, da je prišel pravi revizor. — Revizorja se je igralo prvič 1. 1836 v Peterburgu. Uradništvo je bilo ogorčeno in je hotelo, da se igra prepove. Car Nikolaj, ki je bil tudi navzoč, se je pa pristržno smejal, — razumel je satiro. Igra je šla nato po vseh svetovnih odrih in je še danes znana in priznana kot klasična satira. — Toliko bolj zasluži hvalo naše pevsko društvo in naš režiser gospod Salmič, da nas vkljub težkočam seznanj s tako imenitnim dramatičnim delom. Pričakujemo, da bo občinstvo to upoštevalo in ne bo zamudilo prilike, vdeležiti se nedeljske predstave.

v „Napake slov. pisanja“. Izjavljamo, da nam dotičnega dopisa ni poslal g. pisatelj V. Levstik v Ljubljani. Uredništvo.

v Zahvala. Slavna „Posojilnica v Vojniku“ je blagovolila za uboge šolske otroke na Ljubečni podariti 25 K, za kateri dar se imenovanemu zavodu najpristrčneje zahvaljuje krajni šolski svet in šolsko vodstvo na Ljubečni, dne 27./1.10.

z Iz Mozirja. Naši mali so priredili otroško tombolo v prid Ciril-Metodove družbe, ki je vrgla 10 kron. Tako si naša, za družbo toli vneta dečad večkrat izmislila kaj posebnega, da nabere nekaj kronic za svoje bratce in sestrice ob meji. Živela taka mladež, naj bi naša posnemovalce! Pohvaliti pa moramo zopet malo Stanko in Cirilka, ki sta vedno prva in pa Krumpančnikovo mladino. Živeli!

z Iz Polzele. Mala Levica Lapornikova je nabrala ob priliki godovanja ge. nadučiteljeve za družbo sv. Cirila in Metoda 4 K. Pridna deklica, le večkrat se spomni naše družbe!

z Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. učitelj Miroslav Lešnik iz St. Lovrenca nad Ma-

ribarom 1'20 K, ki mu jih je dal gospod Avguštin Löschig, veleposestnik in načelnik krajnega šolskega sveta.

v Poročil se je dne 26. tm. gospod J. Rižner, narodni gostilničar v Jurovcih pri Ptuj, z gospico Kristino Rajšl iz Sv. Vida pri Ptuj. Bilo srečno!

v Od Sv. Lenarta v Slov. gor. poroča Sl. G., da je doslej že 7 starišev preklicalo svoj podpis za javno nemško šolo in in je s tem nevarnost za javnost nemške šole odstranjena. Mnogi slov. stariši že jemljejo svoje otroke iz nemške šole, ker se tam ničesar ne nauče temveč naravnost podivjajo. List pravi, da priobči imena tistik starišev, ki pošiljajo svojo deco v nemško šolo.

v Iz Sv. Lovrenca nad Mariborom. Vuzeničani, zadržani se udeležiti veselice v Št. Lovrencu, so poslali po g. Iv. Mravljaku. K 5'55 vstopnine. Pristrčna hvala! Odbori.

v Za ustanovitev slov. realne gimnazije v Celju se v daljšem članku zavzema „Sloga“. Novi tip srednjih šol, realne gimnazije, katerega je lani upeljalo naučno ministerstvo, ima to prednost, da gredo dijaki lahko po zrelostnem izpitu na vseučilišče ali pa na tehniko.

v Zaradi slov. časnika. V mariborski kavarni „Meran“ sta se sprla gimnaz. profesor. Haid in odvetnik dr. Haas radi slov. časnika. Haid je imel v kavarni nek slov. časnik pri sebi na mizi in ga ni hotel dati iz rok, dasi je kavarniško osebje trikrat prosilo za list, da ga da dr. Haasu. Ko je hotel dr. Haid oditi, je rekel Haas, da sedaj ne rabi več lista; dr. Haid itak ne razume, kaj čita. Haid mu je na to zabrusil v obraz, da je „Flegel“. Iz te afere je nastala tožba in dr. Haas je bil obsojen, ker ni verjel, da bi izobraženi profesor Haid ne razumel slovenski, na 30 K, dr. Haid pa zaradi „Flegla“ na 20 K. Obsodbo je potrdila tudi druga instanca. Kaj vse ne povzroči uboga slovenščina in slov. časniki!

v Poskušam samomor gledališčne igralka. Včeraj popoldne se je v Ptuj skušala usmrtiti gledališčna igralka Karla Jolanta recle Vogel, rojena Dunajčanka. Vzela je v tujem, nezaprtem stanovanju pištolo in se obstrelila. Krogla pa ni šla v srce, temveč pri zledeu v telo. Prepeljali so jo v bolnišnico.

Druge slovenske dežele.

v Slovenska Filharmonija v Ljubljani in klerikalci. Piše se nam: Čudni, čudni glasovi prihajajo iz Ljubljane. „Slov. Narod“ z dne 25. tm. kritikuje nastop Slov. Filharmonije pri veselici „N.r. Del. Organizacije“ sledeče: „Kakor je sviranje godbe splošno ugajalo itd. . . . Toliko popolnoma odkrito po znani „clara pacta“ . . . „Slovenec“ z dne 26. tm. pa glosira to kritiko na strani 4. med ljubljanskimi novicami na tale način: „Tako „Slov. Narod“. Sličnih pritožb smo tudi mi že mnogo čuli. Splošno se torej povdarja, da „Slov. Filharmonija“ etc — in sedaj celo „Sl. Narod“ piše, da se bo moralo godbo naročiti drugje.“ — Žalostno res za ljubljanske razmere, da se ne more jedne civilne godbe na nekem primernem nivoju vzdržati. Tudi kar se tiče discipline godbenikov, bi bilo res lahko drugače. Pa kaj ko vsak na svojo „plat“ vleče. Vidi se prav jasno, da je vsako nadstrankarsko stališče v — Ljubljani čisto nemogoče. Ustanovili so to ljubo slov. filharmonijo po septemberskih dogovih. Prišli so v odbor ti in oni: g. poslanec Turk in tudi znani poslanec Pegan. Preprij je kmalu bil tu in tam med odborom in med godbeniki, med godbeniki in občinstvom itd. Požrtvovalnosti seveda malokje. No sedaj so se klerikalci te narodne institucije seveda tudi že naveličali. Meni so se čudne zdele razne „Slovenčeve“ notice ter zlasti zadnje zgoraj citirane glose in sem zasiedoval stvar. No zdaj sem jo zadel. — Iz častniških krogov sem sledeče poizvedel:

Zaplenjeno!

Mirno ljubo meščanstvo ljubljansko bo pa slavo pelo svojim rešiteljem, in g. dr. Šušteršič, bodoča eksclenca,

bo za ene „štenge“ višje stal. Narod pa se pogreza vedno bolj. (Op. uređn.: K temu dopisu pripominjamo, da včerajšnji „Slovenec“ poroča, da pri predpustni veselici „Ljubljane“ koncertira godba c. kr. mornarice iz Pule).

a Narodnost klerikalcev. Po protekciji slov. poslance dr. Kreka je bil imenovan v ljubljanski tobačni tovarni za tajnika zagrižen nemškutar Elsner, ki je ukazal delavcem, da mu morajo nositi rabljene znamke. Nabira jih za „Südmärk“.

v Nemški zagriženec kot uradniki državne železnice na Koroškem. „Gospodarska Zveza“ v Ljubljani je poslala S. K. S. Z. v Celovec pošiljatev po železnici in je izpolnila vozni list popolnoma slovensko. Ljubljanska postaja drž. žel. je vozni listek brez ugovora sprejela. Nekega dne pa pride s celovške postaje na ljubljansko nalog, da mora „G. Z.“ vozni list prevesti tudi na nemško, češ da se sicer pošiljatev adresatu ne bo dostavila. „G. Z.“ temu ni ngodilo in se je pritožila na ministerstvo. Radovedni smo, ali res smejo nemškonacionalni uradniki v Celovcu na drž. žel. postopati že čisto po svoji volji v nasprotju z vsemi postavami!

a Idrijska realka. Dež. poslanec E. Gangl je z ozirom na razpravo v šolskem odseku dež. zbora objavil v „Slov. Nar.“ izjavo, da za idrijsko realko ni nobene kompenzacije. Realke je idrijska občina sezidala in vzdrževala z ogromnimi žrtvami in mora ostati Idriji. Slovincem v Ljubljani gre posebna slovenska realka.

a Iz politične službe. Okr. komisar dr. Jožef Ferjančič iz Celovca je poklican v ministerstvo notranjih zadev.

v V Malborghetu je bil pri tamošnjih delavcih v predoru neki Juri Ivančič kuhar. Pred par dnevi pa jo je z nabr. nim denarjem za menažo 500 K popihal.

a V Beljaku so pri pri tatvini zasačili mesarja Jurja Mlakarja, ki je šele pred par dnevi odslužil 10 letno ječo zaradi rop.

a Velika nesreča je zadela veleposestnika Janeza Kržišnika v Malem Sedlu pri Beljaku. Zgorela so mu vsa gospodarska poslopja in je škode nad 20.000 K. Kržišnik, ki se je priselil v ta od nemčurstva ogroženi kraj iz Gorenjskega, je bil vsikdar vrl in značajan Slovenec.

a Novi slovenski šolski knjižl sta dr. Jakob Sketova čitanka za prvi razred srednje šole in prof. Jos. Westrova čitanka za prvi razred dekleškega liceja, ki sta obe od naučnega ministerstva odobreni.

a Na slov. deželni kmetijski žolh v Gorici je imenovan poljedelski inženir g. Matej Kosmač pritavom in strokovnim učiteljem.

a V goriškem deželnem zboru se je včeraj razpravljalo o premembi lovskega zakona.

a Za župana v Pulju so hoteli laški liberalci dr. Basseggia, ki je pa odklonil in odpotoval iz Pule.

a Cerkev rop. V cerkev v Kastru so vlomili tatovi in odnesli 5 srebrnih kelihov ter srebrno monštranco. Baje so tatovi identični z onimi v Opatiji. Orožništvo jim je na sledu.

a Zveza okrajnih bolniških blagajn v Trstu. Na občnem zboru v nedeljo so s pomočjo slovenskih (?) socijalno-demokratskih delegatov iz Ljubljane (5) in Zagorja (2) zmagali Italjani, ki so imeli s soc. demokrati vred 29 proti 20 slovenskim glasovom. To glasovanje slov. socialistov si bomo za primerno prilike dobro zapomnili.

a Iz Rablja na Koroškem poročajo, da dela zaradi izkopanja trupel ponesrečenih silno slabo napredujejo, ker podzemeljske vode vedno ponovno napolnjujejo kotlino. Govori se celo, da se bo prizadevanje, rešiti trupla ponesrečenecv, moralo opustiti, ker preti nevarnost novih podsipanj. Vedno hujše obtožbe pa se slišijo zoper Henckel-Donnersmarkovo jamsko družbo, ki se ji naravnost očita ropanje pri kopanju rude.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Občinske volitve v Št. Ilju v Slov. gor.

a Št. Ilj, 28. jan. Pri včerajšnjih občinskih volitvah smo zmagali Slovenci v III. razredu s 93 proti 60 nemškim glasovom. V II. razredu sta bila 2 Slovencev takoj izvoljena, 2 sta prišla v ožjo volitev z 2 Nemcem. Izžrebana sta bila dva Nemca. V I. razredu so zmagali Nemci s 6 glasovi proti 4 našim. Razmerje v obč. zastopu je torej sedaj: 6 Slovencev proti 6 Nemcem.

Češki deželni zbor.

d Praga, 28. jan. Danes se nadaljujejo med Nemci in Čehi pogajanja za delazmožnost češkega deželnega zbora. V obeh taborih se je razpoloženje zelo zboljšalo; če ne pride v zadnjem trenutku do kakega spora, je upati, da je kratko

zasedanje češkega deželnega zbora s trdno omejenim delovnim programom zasigurano.

Ogrski državni zbor.

d Budimpešta, 28. jan. V današnji seji spregovorita podpredsednik drž. zbornice Ludvik Hollo in bivši ministerski predsednik baron Desider Bauffy, da zavzameta svoje stališče proti vladi. Jutri se pelje Khuen na Dunaj, kjer bode v nedeljo poročal cesarju o položaju.

Dunaj, 28. jan. Bivši ogerski domobranski minister Jekelfalussy je stopil v pokoj. Posvetil se bode političnemu življenju.

Budimpešta, 28. jan. Poslanska zbornica je izrekla z većino glasov vladi nezaupnico. — Državni zbor je do 24. februarja odgođen.

Volitve na Angleškem.

z London, 28. febr. Do pol 3. zj. je bilo izvoljenih 258 unijonistov, 253 liberalcev, 40 socialistov in 74 Ircev. Unijonisti dobe dosedaj 110, liberalci 19 mandatov.

Povodnji na Francoskem.

z Pariz, 28. jan. Iz poročil, katere je dobilo stavbinsko ministerstvo danes zjutraj, se da sklepati, da je največja nevarnost že minila. Marne ni več narastla. V Parizu delajo sedaj pijonirji z vsemi silami, da bi zavarovali Konkordijski trg in Champs Elisees pred vsako nevarnostjo.

z Pariz, 28. jan. Iz celega sveta dohajajo izrazi sočutja in simpatij težko oškodovanemu pariškemu mestu in prebivalstvu. Stekajo se tudi od vseh strani darovi. Papež je dal 30, ruski car 10 tisoč frankov.

z Novi Jork, 28. jan. Tu se je otvorila javna subskripcija za oškodovane prebivalce na Francoskem. Pierpont Morgan je podpisal 100 tisoč frankov.

Različne novice.

a Trst, 28. jan. Ravnateljstvo drž. železnice naznanja, da se je začel na progi Jesenice-Sv. Lucija-Tolmin in na progi Trbiž-Ljubljana promet zopet v polnem obsegu.

a Heliopolis (Egipt), 28. jan. Ponesrečil se je tu znani zrakoplovec Lathom.

a London, 28. jan. V Horgonu, kjer so se zadnjič bili izgredi stavkujočih rudarjev, so ti znova naskočili ravnateljstvo stanovanje, a je ta streljal na nje in težko ranil 1 delavca. Klubovo hišo unijonistov so rudarji popolnoma požgali.

Tržne cene.

27. januarja.

Dunaj. Tudi danes navzlic višjim terminom iz Amerike konzum ni kazal nobenega veselja do kupčije. Rž se je držala — pa brez prometa. — Pšenica in drugo nespremenjeno.

Budimpešta. Svinjad: ogerske stare, težke 152 do 153 v. mlade težke 156 do 158 vin., mlade, srednje 156 do 158 v. mlade, lahke 160—164 vin. Zaloga 21.564 komadov. Prignano 35 komadov, odgnano 149. Ostalo torej 21.450 komadov. Tendence živahna.

Budimpešta. Pšenica za april K 14'29 pšenica za maj K 13'97, pšenica za oktober K 11'97, rž za april 9'85, rž za oktober K 8'87, oves za april 7'61, oves za oktober K —, koruza za maj 6'72, ogrščica za avgust 13'70 Pšenice se zmerno ponuja in kupuje. Tendence prijetna, promet neznaten, efektivna pšenica tuintam za 6 vin. višja, ostalo nespremenjeno. Termini na Ameriko so bili spočetka trdni, pozneje so se držali. Vreme mrzlo in oblačno.

Sladkor. Trst. — Centrifugal Pilés prompt K 36½ do K 37¾, za kasneje K 36½ do K 37½. Tendence: trdna.

Sladkor. Praga. Surovi sladkor prompt K 29'50, nova kampanja kron 25'55. — Tendence mirna. Vreme: nestalno.

Budimpešta: mast svinjska K 175 — namizna slanina 151 —.

Gradec. Tedenski sejm dne 27. januarja. Prignalo se je 388 volov, 149 bikov, 359 krav, 86 telet, skupaj 982 komadov. Cene malo spreminjene. Plačevalo se je za 50 kg žive teže: rejeni voli 39—43, napol rejeni 34—38, suhi voli 29—32, voli za rejo 30—34, pitane krave 30 do 33, napol pitane krave 23—28, suhe krave 14 do 28, breje krave 25—28 kron. Cene malo spreminjene.

Odda se dobro idoča velika

trgovina

s špecerijskim blagom in dež. pridelki v večjem mestu na Kranjskem, na najbolj prometnem prostoru. Pismene ponudbe sprejme upravnistvo tega lista.